

Panel diskusija na temu „Garancija lokalne autonomije u FBiH kroz usklađenost sa standardima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi“

Panel 1. Poseban karakter Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

Uzimajući u obzir ranije formirane stavove Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, zaključke sa konferencija i sjednica organa Saveza, zaključke Komisije za lokalnu samoupravu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od 21.12.2023. godine, mišljenje Federalnog ministarstva pravde od 29.07.2008. godine, a koji se odnose na primjenu i karakter Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine donosimo sljedeće zaključke:

ZAKLJUČCI

1. Zahtijevamo od svih nivoa vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine da **dosljedno i bezrezervno poštuju poseban karakter Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine** koji je prema mišljenju i preporukama Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope u potpunosti usklađen sa principima i standardima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi (Recommendation 324 (2012) on Local and Regional Democracy in Bosnia and Herzegovina).
2. Smatramo da je nužno ojačati kapacitete Federalne vlade u pogledu uspostavljanja institucionalne brige za rad i unaprijeđenje sistema lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine, a u skladu sa mišljenjem i preporukama Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Evrope (Report CG37(2019)18 final od 31. oktobra 2019)¹ da pristupi procesu **jačanja kapaciteta unutar Federalnog ministarstva pravde kroz uspostavu sektora za lokalnu samoupravu.**
3. Jedinice lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine već duži niz godina suočavaju se sa nerazumijevanjem viših nivoa vlasti prema izazovima sa kojima se suočavaju iz čega je proizašao veliki broj neriješenih pitanja koja onemogućavaju

¹ <https://rm.coe.int/local-and-regional-democracy-in-bosnia-%20and-herzegovina-monitoring-comm/168098072a>

uspješno funkcionisanje lokalnih vlasti. Smatramo izrazito važnim da Federalna vlada posveti više pažnje rješavanju nagomilanih problema kako bi se omogućio uspješniji rad lokalnih vlasti. U skladu s tim pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine da po hitnom postupku **formira interresornu Radnu grupu sa zadatkom utvrđivanja liste zakona sa federalnog nivoa koje je potrebno usaglasiti sa Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09). U Radnu grupu je potrebno uključiti i predstavnike Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Sistem lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine je monotipski, odnosno jedinice lokalne samouprave iako se značajno razlikuju po teritorijalnoj veličini, broju stanovnika, ekonomskoj snazi, nivou urbanizacije, te kadrovskim kapacitetima, imaju iste nadležnosti. Ove razlike među jedinicama lokalne samouprave postaju sve izraženije, što dovodi do stvaranja „patuljastih općina“ koje nisu u mogućnosti da svojim redovnim primanjima zadovolje ni troškove administracije, te svoj opstanak vežu za dobrovoljnu pomoć. Smatramo da je nužno krenuti u proces pune reforme sistema lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, te u skladu s tim pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine da pristupi procesu izrade **Strategije reforme i razvoja lokalne samouprave**. Savez općina i gradova FBiH je nezaobilazan faktor u ovom procesu.
5. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, rješavajući po zahtjevima za zaštitu prava na lokalnu samoupravu, do februara 2024. godine, donio je 117 presuda. U apsolutnoj većini slučajeva, presude su riješene u korist jedinica lokalne samouprave, odnosno utvrđena je povreda prava na lokalnu samoupravu. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je do sada pokazao visok stepen razumijevanja za probleme sa kojima se suočavaju jedinice lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, međutim problem predstavlja neprovođenje ovih presuda. Pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine da pristupi **izradi propisa kojim će se obezbijediti efektivna sudska zaštita i provođenje odluka Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i drugih sudova u vezi sa lokalnom samoupravom**.